

EVENTYRLANDET

En film af Jan Troell

EVENTYRLANDET

Manuskript, instruktion, kamera og klipning: Jan Troell.

Produktion: Bold Productions, Svensk TV/Malmø, Det svenske Filminstitut, 1988.

Producent: Bengt Linné, Göran Setterberg.

Originalmusik: Tom Wolgers. Desuden er der anvendt musik af Mozart, Beethoven, Bach, Berlioz, Karl Severin, Bo Ullman.

Mix: Per Carleson.

Medvirkende: Rollo May, Ingvar Carlsson, Tage Erlander, Geert Wileen, Lars Svelander, Per-Olof Håkansson, Anita Grede.

Længde: 185 minutter, 2022 meter (16 mm).

Import og udlejning: Christian Braad Thomsen (biografer) og Statens Filmcentral (video).

“EVENTYRLANDET” FIK DE SVENSKES FILMKRITIKERES PRIS
SOM ÅRETS BEDSTE FILM 1989.

Udgivet af SFC, 1989

Redaktion: Christian Braad Thomsen

Tryk: Haugaard Grafisk

DET TILTAGENDE FRAVÆR AF LIV I SVERIGE

Jan Troell om “Eventyrlandet”

*“Det er den mest personlige film,
jeg har lavet - og den vigtigste.”
Jan Troell.*

“Jeg tog vel de første billeder til filmen for fem år siden, men jeg har gået og tænkt på den meget længere. Ja, tænkt, eller rettere følt, at jeg engang ville lave en film om, hvad jeg føler ved vort land. Alt det man går og grunder over og synes er forkert. Det var vel omtrent mit motto. - Hvis jeg skulle sammenfatte de følelser, som er drivkraften bag filmen, så har jeg i et arbejdspapir skrevet - det var, da jeg skulle indgive et ideforslag - at den handler om “*det tiltagende fravær af liv i Sverige*”. Det er det, der skræmmer mig mest. For mig handler filmen om fravær og nærvær af liv.”

“Rollo May spiller jo en vigtig rolle i filmen. Og han har spillet en vigtig rolle for mig personligt gennem sine bøger. Den første bog, “*Kærlighed og Vilje*”, fik jeg anbefalet af Kjell Grede for mere end ti år siden, og siden den blev jeg optaget af hans bøger, fordi de bl.a. betyder et håb for mig. Man kommer igennem sådan en bog med en forstærket livskraft. Og så tænkte jeg, at man måske kunne forene hans syn på menneskelige, eksistentielle problemer med, hvordan Sverige ser ud i dag, med det åndelige klima i Sverige. - Han er psykoanalytiker, eller psykoterapeut kalder han sig lige så tit, og filosof er han definitivt. Og forfatter. Desuden er han kunstner, han maler selv. En af hans seneste bøger indeholder hans malerier.”

“Rollo May siger et sted, at “you have taken the government as a parent, and the parent is too good, and that’s the best way to ruin children.” Det kan man jo nemt tage anstød af og tænke, at han bare vil fjerne det sociale sikkerhedsnet og den offentlige sektor og sådan noget. Men det har han netop kritiseret Reagan-administrationen for at gøre: at de har

Ingvar Carlsson og Rollo May

indskrænket den offentlige sektor. Så det er slet ikke det, han taler om, men han mener, hvad jeg naturligvis holder med ham i, at hvis alting "rutas in" og initiativet tages fra mennesker, så forsvinder også den stærke drivkraft hos mennesker til at gøre noget."

"Desværre gik båndoptageren ikke, da de der jægere fra Värmland talte om, at de aldrig i livet har set en ulv. Alligevel har de dannet denne forening til, kan man sige, ulvens udryddelse. Selv om det siger de ikke selv. De tydeliggør noget, som er meget typisk, nemlig dette at alting skal indordnes og så deres syn på alt det, som er lidt farligt. Han siger jo også, den der ulvemand, at man skal kunne vandre trygt uden noget som helst overraskende moment. Det er jo uinteressant at vandre gennem livet, hvis der ikke findes nogen overraskelser! Men sådan vil mange nok gerne have det. Desværre. I og med det så forsvinder livet jo."

"Jeg føler stor sympati for Ingvar Carlsson efter de møder, vi havde i

forbindelse med filmen. Men det er så begrænset et perspektiv, og som politiker må man hele tiden være på vagt. Da vi lavede samtalen, var han "fremtidsminister". I dag havde han nok været mere på vagt. Politikere har ofte færdige svar på det meste, det må de jo have i form af en slags våbenarsenal. Alligevel synes jeg, han var mere spontan som menneske, end jeg havde troet. Men naturligvis er det fantastisk, når han siger det her om, at vi må have en rigtig hård debat om frihed cirka hvert 10. år. Og når han siger det, så bilder jeg mig ind, at han selv synes, det næsten er povet. Men samtidig synes jeg, det er virkelig så typisk svensk. Netop det her med, at jaha, hvis vi nu bare institutionaliserer, at vi har en frihedsdebat hvert 10. år, ligesom Mors Dag en gang om året og en dag for de handicappede osv. - så har vi det under kontrol."

"Det er naturligt, at socialdemokratiet bliver skydeskive, når man kritiserer Sverige, eftersom de har siddet ved magten i 99 pct. af tiden. Så det er selvindlysende. Men jeg ville finde det meget ulykkeligt, hvis filmen opleves som et angreb fra højre. Jeg er ikke politisk interesseret

inden for rammerne af de der begreber, og filmen kan jo anvendes lige godt fra en hvilken som helst side. Men det er for let at sige, "ja, der ser I, hvordan det er gået, mens de har siddet ved magten, vi kunne have gjort det meget bedre". Det havde de naturligvis heller ikke kunnet."

"Måske læser vi for få eventyr for vore børn. Nu er det jo blevet tilladt igen med eventyr, grumme eventyr, rigtige eventyr. Men i lang tid læste vi bare disse udvaskede, belærende (utblaskede, sedelærende) eventyr. En af mine kæpheste i filmen er naturligvis også mystikken, det mystiske, det må heller ikke findes. Man skal vide - man tror, man ved. - Og når vi så tror, vi har fået sat etikette på virkeligheden eller livet, så er vi ikke nysgerrige mere."

*(Interview med Jan Troell ved Anders Hansson.
"Folkets Bio" nr. 2/1988)*

JAN TROELL

Født i Malmø 1931. Uddannet som folkeskolelærer og selvlært som fotograf. Fotograferede Bo Widerbergs første spillefilm "Barnevognen" (1962), instruerede og fotograferede 7 kortfilm 1959-65 og har desuden fotograferet de fleste af sine egne spillefilm.

Spillefilm:

HER HAR DU DIT LIV (1966)

OLE DOLE DOFF (1967)

UDVANDRERNE (1970)

NYBYGGERNE (1971)

ZANDY'S BRIDE (1974)

BANG! (1977)

ORKANEN (1979)

INGENIØR ANDREES LUFTFÆRD (1982)

EVENTYRLANDET (1988)

Bagsidefoto: Rollo May og Johanna

